

**STANDARD WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH****- MISTRZ w zawodzie:****BLACHARZ IZOLACJI PRZEMYSŁOWYCH**

Na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodzie (\*)

| Kod z klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy (**) | Kod z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (***) | NUMER STANDARDU |
|--|---|-----------------|
| <b>721303</b>  | <b>721303</b>   | <b>113/m</b>    |

**Egzamin MISTRZOWSKI przeprowadzany jest w dwóch etapach:**

**etap praktyczny:** polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności praktyczne.

Czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 120 min i nie dłuższy niż 24 godziny, łącznie w ciągu trzech dni.

**etap teoretyczny:** polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania zestawione w dwóch częściach; pisemnej i ustnej, sprawdzających wiedzę teoretyczną:

1. w części **pisemnej** z zakresu tematów:

- rachunkowość zawodowa wraz z kalkulacją
- dokumentacja działalności gospodarczej
- rysunek zawodowy
- przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
- podstawowe zasady ochrony środowiska
- podstawowe przepisy prawa pracy
- podstawowa problematyka z zakresu podejmowania działalności gospodarczej i zarządzania przedsiębiorstwem
- podstawy psychologii i pedagogiki
- metodyka nauczania

Czas trwania części pisemnej nie może być krótszy niż 45 minut i nie dłuższy niż 210 minut.

2. w części **ustnej** z zakresu tematów:

- technologia
- maszynoznawstwo
- materiałoznawstwo

Czas trwania części ustnej etapu teoretycznego nie może być dłuższy niż 30 minut.

**UWAGI**

1. (\*) - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. Nr 62, poz. 439)
2. (\*\*) - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537 ze zm.)
3. (\*\*\*) - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. Nr 2, poz. 7)

Zadania do etapu praktycznego i pytania do etapu teoretycznego przygotowywane są na bazie podstawy programowej kształcenia w zawodzie ustalonej przez ministra właściwego ds. edukacji (Ustawa o rzemiośle z dnia 22 marca 1989, tekst jednolity: Dz. U. Z 2002r Nr 112, poz. 979, z późn. zm. Dz. U. z 2003 Nr 137, poz. 1304, Dz. U. z 2009 Nr 6, poz.33, Dz. U. z 2011 Nr 207, poz. 1230, Dz. U. z 2011 Nr 205, poz. 1206)

W efekcie pozytywnie zdanego egzaminu MISTRZOWSKIEGO izba rzemieślnicza wystawia DYPLOM MISTRZOWSKI, który jest formalnym potwierdzeniem kwalifikacji zawodowych, uzyskanych w różnych ścieżkach edukacji oraz w procesie pracy.

Od Mistrza, osoby posiadającej Dyplom mistrzowski, wymagana jest wiedza i umiejętności związane z wykonywaniem zawodu w warunkach zatrudnienia lub samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej oraz szkolenia pracowników, w tym pracowników młodocianych i uczniów wyrażające się kompetencjami dotyczącymi:

- samodzielnego, prawidłowego wykonywania prac przypisanych dla danego zawodu - kompleksowe wykonanie określonych przedmiotów lub usługi,
- organizowania stanowiska pracy,
- organizowania pracy w małej firmie i nadzór nad wykonywaniem prac w ramach powierzonego odcinka - planowanie i nadzorowanie pracy zespołu pracowniczego,
- planowania, organizowania i nadzorowania przebiegu procesów technologicznych związanych z wytworzeniem produktu lub wykonaniem usługi,
- odpowiedzialności na personel: zarządzanie i kierowanie zespołem pracowniczym zaangażowanym do wykonania określonego produktu lub usługi,
- wykonywania pracy i zadań zgodnie z zasadami bezpiecznej i higienicznej pracy oraz ochrony przeciwpożarowej,
- stosowania zasad równości traktowania pracowników ze względu na płeć, wiek i narodowość,
- wykonywania pracy zgodnie z zasadami ochrony środowiska naturalnego - wykonywanie zawodu w ramach procesu wytwarzania produktów lub świadczenia usług w większym lub mniejszym stopniu wpływa na środowisko naturalne np. zagospodarowywanie odpadów, postępowanie z odpadami niebezpiecznymi,
- posługiwania się dokumentacją techniczną, normami, instrukcjami obsługi, poradnikami oraz innymi materiałami źródłowymi, dotyczącymi prac wykonywanych w obrębie danego zawodu,
- znajomości regulacji prawnych związanych z samodzielnym prowadzeniem działalności gospodarczej, zatrudnianiem i szkoleniem pracowników,
- projektowania nowych wzorów produktów oraz modyfikacji procesu świadczenia usług,
- postawy i postępowania w sytuacjach kryzysowych i nietypowych pojawiających się w zespole pracowniczym,
- radzenia sobie w sytuacjach nietypowych, wynikających np. na tle problemu technicznego, technologicznego lub organizacyjnego w trakcie procesu wytwarzania lub świadczenia usługi,
- oceny sytuacji w firmie lub na powierzonym odcinku pracy i formułowanie wniosków i propozycji odnośnie niezbędnych zmian,
- wykonywania zadań nietypowych – specyficzne zamówienia wymagające dużego doświadczenia, umiejętności i wiedzy z zakresu danego zawodu,
- odpowiedzialności za współtworzenie wizerunku firmy lub zespołu pracowniczego,
- udzielania instruktażu i doradztwa związanego z doskonaleniem zawodowym pracowników wewnątrz firmy i poprzez uczestnictwo w różnych formach edukacji ustawicznej,
- otwartości i gotowości do formułowania własnej ścieżki doskonalenia zawodowego poprzez udział w różnych formach edukacji ustawicznej,
- ocena pracy i motywacja personelu,
- zasad współżycia społecznego i etyki zawodowej

Wyspecyfikowane oczekiwania od mistrza są weryfikowane poprzez: określone warunki dopuszczenia do egzaminu mistrzowskiego (wykształcenie ogólne i zawodowe oraz doświadczenie zawodowe) oraz wymagania egzaminacyjne zawarte w procedurach przeprowadzania egzaminu mistrzowskiego.

## **1. PROFIL UMIEJĘTNOŚCI MISTRZA ZWIĄZANY Z ZAWODEM**

Mistrz (posiadacz dyplomu mistrzowskiego) w zawodzie blacharz izolacji przemysłowych potrafi:

- posługiwać się dokumentacją techniczną i technologiczną, normami i instrukcjami w zakresie wykonywanych zadań zawodowych,
- wykonywać szkice instalacji przemysłowych oraz wykonywać podstawowe obliczenia warsztatowe,
- dobierać materiały, narzędzia i sprzęt do wykonywania płaszczy ochronnych izolacji przemysłowych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych,
- dobierać metody i techniki połączeń blach oraz elementów konstrukcyjnych,
- wykonywać trasowanie na podstawie pomiarów i rysunków,
- wykonywać czynności związane z obróbką ręczną i obróbką skrawaniem,
- użytkować maszyny i narzędzia stosowane podczas obróbki blachy oraz posługiwać się przyrządami i urządzeniami kontrolno-pomiarowymi,
- wykonywać elementy płaszczy ochronnych oraz połączenia rozłączne i nierozłączne elementów konstrukcji i płaszczy ochronnych izolacji,

- zabezpieczać wykonane elementy konstrukcji i płaszczy ochronnych izolacji przed uszkodzeniem oraz szkodliwym wpływem czynników zewnętrznych,
- wykonywać prace związane z rekonstrukcją uszkodzonych elementów płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych,
- planować i oceniać jakość wykonywanych robót,
- sporządzać kosztorys oraz wycenę wykonywanych prac,
- kształtować umiejętności zawodowe ucznia, zgodnie z zasadami psychologii, pedagogiki i metodyki nauczania,
- przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych,
- udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy.
- prowadzić szkolenie i doradztwo zawodowe wewnątrz zakładowe,

Mistrz w zawodzie blacharz izolacji przemysłowych jest przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) przygotowywania elementów konstrukcyjnych oraz płaszczy ochronnych izolacji przemysłowych;
- 2) wykonywania konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 3) wykonywania płaszczy ochronnych izolacji przemysłowych;
- 4) wykonywania prac związanych z rekonstrukcją i naprawą elementów konstrukcyjnych i płaszczy ochronnych izolacji przemysłowych.
- 5) wykonywania prac związanych z modernizacją elementów konstrukcyjnych i płaszczy ochronnych izolacji przemysłowych.
- 6) sporządzania ofert handlowych i analizowania czynników optymalizowania kosztów elementów konstrukcyjnych oraz płaszczy ochronnych izolacji przemysłowych.

## **2. WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM WYŻEJ WYMIENIONYCH ZADAŃ ZAWODOWYCH Z ZAKRESU:**

### **2.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy**

Mistrz :

- 1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;
- 2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce;
- 3) określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;
- 5) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;
- 6) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;
- 7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
- 9) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- 10) udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

### **2.2. Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej**

Mistrz:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
- 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
- 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
- 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;

- 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
- 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
- 11) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

### **2.3.Organizacja pracy w zespole**

Mistrz:

- 1) planuje i nadzoruje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań;
- 2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań;
- 3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań;
- 4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań;
- 5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy;
- 6) komunikuje się ze współpracownikami;
- 7) określa cele nauczania w procesie praktycznej nauki zawodu;
- 8) zna kryteria doboru metod nauczania;
- 9) zna zasady nauczania oraz kontroli i oceny pracy ucznia i pracowników;
- 10) stosuje odpowiednie środki dydaktyczne w procesie pracy i nauczania.

## **3. KOMPETENCJE**

### **3.1.Personalne i społeczne**

- 1) przestrzega zasad kultury i etyki;
- 2) jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań;
- 3) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 4) jest otwarty na zmiany;
- 5) potrafi radzić sobie ze stresem;
- 6) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
- 7) przestrzega tajemnicy zawodowej;
- 8) potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania;
- 9) potrafi negocjować warunki porozumień;
- 10) współpracuje w zespole.

### **3.2.Pedagogiczne**

- 1) wyjaśnia i ocenia sytuacje stosując się do opisu zagadnień i problemów w obszarze:
  - psychologii osobowości;
  - psychologii rozwojowej i wychowawczej;
  - psychologii pracy;
- 2) określa cele kształcenia w procesie praktycznej nauki zawodu zgodnie z podstawą programową i programem nauczania;
- 3) stosuje i dobiera właściwe metody nauczania;
- 4) realizuje program nauczania;
- 5) zna i stosuje narzędzia pomiaru dydaktycznego oraz kryteria oceniania ucznia;
- 6) stosuje zróżnicowane środki dydaktyczne w procesie kształcenia;
- 7) planuje, organizuje i realizuje nauczanie według podstawy programowej oraz programów nauczania w zawodzie, stanowiących podstawę do przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
- 8) prowadzi zgodnie z przepisami dokumentację pracy pedagogicznej w zakładzie szkolącym uczniów.

## **4.WIEDZA I UMIEJĘTNOŚCI OGÓLNOZAWODOWE ZWIĄZANE Z ZAWODEM BLACHARZ IZOLACJI PRZEMYSŁOWYCH**

Mistrz:

- 1) rozpoznaje rodzaje i elementy instalacji przemysłowych;
- 2) rozróżnia konstrukcje instalacji przemysłowych i techniki ich wykonania;
- 3) rozpoznaje materiały izolacyjne i określa ich zastosowanie;
- 4) rozróżnia rodzaje i elementy składowe dokumentacji technicznej stosowanej w instalacjach przemysłowych;
- 5) wykonuje pomiary związane z robotami izolacyjnymi;
- 6) rozpoznaje elementy zagospodarowania terenu budowy;
- 7) transportuje i składowe materiały i wyroby budowlane;

- 8) rozróżnia rodzaje rusztowań i pomostów roboczych;
- 9) sporządza kalkulację kosztów robót izolacyjnych;
- 10) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań;
- 11) ocenia stan techniczny elementów płaszczy ochronnych izolacji przemysłowych i przedstawia propozycje modernizacyjne;
- 12) wskazuje czynniki optymalizowania kosztów wykonania płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 13) wykonuje oferty handlowe na wykonanie płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 14) określa sposoby utylizacji materiałów izolacyjnych;
- 15) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.

## **5.UMIĘTNOŚCI ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM ZADAŃ ZAWODOWYCH W ZAWODZIE BLACHARZ IZOLACJI PRZEMYSŁOWYCH**

### **5.1.Wykonywanie płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych**

Mistrz:

- 1) posługuje się dokumentacją techniczną płaszczy ochronnych, konstrukcji wsporczych i nośnych stosowanych w izolacjach przemysłowych;
- 2) rozróżnia płaszcze ochronne;
- 3) posługuje się narzędziami i maszynami oraz przyrządami kontrolno-pomiarowymi, używanymi do wykonywania płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 4) wykonuje z blachy elementy płaszczy ochronnych;
- 5) dobiera konstrukcje wsporcze i nośne izolacji przemysłowych;
- 6) wykonuje konstrukcje wsporcze i nośne izolacji przemysłowych;
- 7) ocenia jakość wykonywanych robót;
- 8) wykonuje przedmiar i obmiar robót związanych z wykonywaniem płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 9) rozlicza materiały, sprzęt i robociznę związane z wykonywaniem płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych.
- 10) przygotowuje oferty handlowe na wykonanie płaszczy ochronnych, konstrukcji wsporczych i nośnych stosowanych w izolacjach przemysłowych.

### **5.2.Naprawa i modernizacja płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji**

Mistrz:

- 1) posługuje się dokumentacją techniczną związaną z naprawą i modernizacją płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 2) określa rodzaj i wielkość uszkodzeń płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 3) określa techniczne warunki modernizacji płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 4) posługuje się narzędziami i sprzętem do naprawy i modernizacji płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 5) naprawia i modernizuje płaszcze ochronne z blachy oraz konstrukcje wsporcze i nośne izolacji przemysłowych;
- 6) wykonuje rekonstrukcję płaszczy ochronnych;
- 7) zabezpiecza naprawiane elementy płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych przed uszkodzeniem oraz wpływem czynników atmosferycznych;
- 8) ocenia jakość wykonywanych robót;
- 9) wykonuje przedmiar i obmiar robót związanych z naprawą i modernizacją płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;
- 10) rozlicza materiały, sprzęt i robociznę związane z naprawą i modernizacją płaszczy ochronnych oraz

konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;

11) wskazuje czynniki optymalizowania kosztów naprawy i modernizacji płaszczy ochronnych oraz konstrukcji wsporczych i nośnych izolacji przemysłowych;

12) przygotowuje oferty handlowe na wykonanie napraw i modernizacji płaszczy ochronnych, konstrukcji wsporczych i nośnych stosowanych w izolacjach przemysłowych.

## **6. WYPOSAŻENIE STANOWISK EGZAMINACYJNYCH**

Etap praktyczny egzaminu mistrzowskiego przeprowadza się u pracodawców lub w warsztatach szkoleniowych, posiadających warunki organizacyjne i techniczne niezbędne do wykonania przez zdającego zadań egzaminacyjnych.

### **6.1. Wykonanie jednej lub kilku rodzajów osłon i obróbkę blacharskich dla pięciu podstawowych zakresów izolacji przemysłowej:**

Stanowiska egzaminacyjne powinny być wyposażone w materiały niezbędne do wykonania poszczególnych etapów blacharki izolacji przemysłowej, materiały do konstrukcji wsporczych i płaszczy osłonowych dla izolacji. Sprzęt, elektronarzędzia i narzędzia: narzędzia pracy, sprzęt technologiczny oraz przyrządy pomiarowe, ślusarskie stosowane w robotach blacharskich izolacji przemysłowych, zestaw narzędzi monterskich. Materiały pomocnicze: śruby, nity, blachowkręty itp. Dokumentacja: normatywy technologiczne. Instrukcje obsługi maszyn i urządzeń. Sprzęt gaśniczy. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

### **6.2. Rozeznąć, obliczyć i wykonać odpowiednią konstrukcję wsporczą dla zamontowania osłonowego płaszcza blachy dla izolacji przemysłowej**

Stanowiska egzaminacyjne powinny być wyposażone w podstawowe materiały do wykonania konstrukcji. Sprzęt i narzędzia: narzędzia pracy, sprzęt technologiczny, ślusarski oraz przyrządy pomiarowe stosowane w robotach blacharskich izolacji przemysłowych, zestaw narzędzi monterskich. Materiały pomocnicze: śruby, nity, elektrody itp. Dokumentacja: normatywy technologiczne, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń. Sprzęt gaśniczy. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

### **6.3. Wykonać demontaż, konserwację, naprawy, modernizację, remont i ponowny montaż blaszanych osłon dla izolacji przemysłowych**

Stanowiska egzaminacyjne powinny być wyposażone w podstawowe materiały izolacyjne i blacharskie niezbędne do wykonania zadania. Sprzęt i narzędzia: narzędzia pracy, sprzęt technologiczny, ślusarski oraz przyrządy pomiarowe stosowane w robotach blacharskich izolacji przemysłowych, zestaw narzędzi monterskich. Materiały: sprzęt mechaniczny do napraw, części zamienne, materiały do wykonania elementów. Materiały pomocnicze: śruby, nity, blachowkręty. Dokumentacja: instrukcje obsługi maszyn i urządzeń. Sprzęt gaśniczy. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.

## **7. WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU MISTRZOWSKIEGO**

Do egzaminu mistrzowskiego izba rzemieślnicza dopuszcza osobę, która spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej oraz tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie, w którym zdaje egzamin, a także:
  - a) co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego, albo
  - b) co najmniej sześcioletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, łącznie przed i po uzyskaniu tytułu zawodowego;
- 2) posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej oraz co najmniej sześcioletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, w ramach samodzielnie prowadzonej działalności gospodarczej;
- 3) posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej oraz tytuł czeladnika lub równorzędny w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, a także co najmniej trzyletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego;
- 4) posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej oraz tytuł mistrza w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, a także co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu mistrza;

- 5) posiada świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo dotychczasowej szkoły ponadpodstawowej, dających wykształcenie średnie i kształcących w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz tytuł zawodowy w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, a także co najmniej dwuletni okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego;
- 6) posiada dyplom ukończenia szkoły wyższej na kierunku lub w specjalności w zakresie wchodzącym w zakres zawodu, w którym zdaje egzamin, oraz co najmniej roczny okres wykonywania zawodu, w którym zdaje egzamin, po uzyskaniu tytułu zawodowego.

#### **8. MOŻLIWOŚCI UZYSKIWANIA DODATKOWYCH KWALIFIKACJI**

- **Dostęp do następnego poziomu kształcenia** - w przypadku uzyskania świadectwa maturalnego, wydawanego po zdaniu egzaminu możliwość podjęcia nauki w szkole wyższej;
- możliwość uzyskania świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego dotyczy świadectwo lub dyplom mistrzowski;
- możliwość doskonalenia zawodowego w systemie kształcenia ustawicznego (pozaformalne i nieformalne).

Osoba posiadająca Dyplom mistrzowski może wystąpić do izby rzemieślniczej o wydanie **Europass – Suplementu do Dyplomu mistrzowskiego**.

---

Warszawa, 2013 r. Związek Rzemiosła Polskiego